

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 18 юни 2021 г.
(OR. en)

9687/21

AGRI 271
VETER 45
ENV 443

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Делегациите
Относно:	Определяне на цел за опазване на медоносните пчели в контекста на прегледа на Ръководството за пчелите от 2013 г. – <i>Обмен на мнения</i>

Приложено се изпраща на делегациите информационна бележка, представена от председателството с оглед на обмена на мнения на заседанието на Съвета (Селско стопанство и рибарство) на 28 и 29 юни 2021 г.

**Определяне на цел за опазване на медоносните пчели в контекста на прегледа на
Ръководството за пчелите от 2013 г.**

Контекст и актуално състояние

1. Пестицидите могат да бъдат разрешени само ако цялостната оценка на риска е показала, че употребата им не води до вредно въздействие върху здравето на хората или животните или до неприемливо въздействие върху околната среда. Методиките за извършване на необходимите оценки на риска са определени в ръководства, разглеждащи различни компоненти на околната среда и видове.
2. Понастоящем по отношение на оценката на риска за медоносните пчели все още продължава да се прилага Ръководството за земната екотоксичност от 2002 г.¹, тъй като въпреки многократните усилия, полагани в продължение на няколко години, Ръководството за пчелите от 2013 г. на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) не беше одобрено от държавите членки в рамките на Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите.
3. През март 2019 г. Комисията възложи на ЕОБХ да направи преглед на Ръководството за пчелите от 2013 г., като вземе предвид натрупаните нови научни познания от 2013 г. нататък.
4. Решаваща стъпка за приключването на този преглед е определянето на т.нар. конкретна цел за опазване на пчелите. През изминалата година отговарящите за управлението на риска и за оценката на риска лица от държавите членки обсъдиха определянето на тази цел въз основа на **документ на ЕОБХ², описващ четири възможни подхода за определяне на целта за опазване на медоносните пчели.**
5. Повечето държави членки изразиха предпочитанието си за подход, който отчита естествената изменчивост на размера на пчелните колонии (наричан още „нормален експлоатационен диапазон на размера на пчелните колонии“).

¹ https://ec.europa.eu/food/system/files/2016-10/pesticides_ppp_app-proc_guide_ecotox_terrestrial.pdf

² <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/topic/EFSA-Supporting-document-for-RMs-in-defining-SPGs.pdf>

6. Избраният подход беше подложен на критика от неправителствени организации и някои членове на Европейския парламент. Основните причини са свързани с използването на модела BEEHAVE³ (съфинансиран в размер до 10% от сектора) за симулиране на естествената изменчивост на размера на колонииите, както и с очакването, че преразгледаното ръководство за пчелите ще определи цел за опазване, която осигурява по-малка защита в сравнение с неodobреното Ръководство на ЕОБХ за пчелите от 2013 г. Освен това неправителствените организации и членовете на ЕП се застъпиха за използването на друг модел, ApisRAM, за симулиране на развитието на пчелните колонии. Този модел обаче все още е в процес на разработване.
7. ЕОБХ публикува на своя уебсайт подробен обзор на графиците⁴ за разработване и калибриране на модела ApisRAM. Моделът може да се използва за симулиране на развитието на колонииите или за симулация на въздействието на продуктите за растителна защита (ПРЗ) и други стресови фактори най-рано от средата на 2023 г.
8. В този контекст Комисията поиска от ЕОБХ да изготви изчерпателен придружаващ документ, в който да бъдат изяснени всички имащи отношение въпроси и да бъдат представени подробно резултатите от проведените от него симулации. ЕОБХ публикува документа⁵ на 15 декември 2020 г. и го представи на 13 януари 2021 г. на съвместна информационна сесия за държавите членки и представителите на заинтересованите страни (членове на групата, създадена от ЕОБХ за целите на прегледа), за да се даде възможност за обмен на мнения между всички заинтересовани страни.

Определяне на конкретни цели за опазване

9. На специална среща, проведена на 23 февруари 2021 г., и на заседанието на Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите през март 2021 г. всички държави членки потвърдиха подкрепата си за предложения от ЕОБХ метод за преразглеждане на конкретната цел за опазване на медоносните пчели.

³ BEEHAVE е публично достъпен модел и цялата свързана с него информация може да бъде намерена на адрес: <https://beehave-model.net/>

⁴ <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/2021-03/timeline-ApisRAM-development-final.pdf>

⁵ <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/topic/review-guidance-document-bees-specific-protection-goals.pdf>

10. Всички изразили становище държави членки се съгласиха, че проведените от ЕОБХ симулации на естествената изменчивост на размера на пчелните колонии са по-консервативни от това, което се наблюдава в природата. Поради това тези държави членки се съгласиха, че изборът на цел за опазване под формата на праг с оглед на приемливо намаляване на размера на пчелните колонии поради употреба на пестициди в рамките на симулирания диапазон предоставя достатъчна защита.
11. Що се отнася до числената стойност на тази конкретна цел за опазване, четири държави членки подкрепиха цел от 23% (т.е. пълния диапазон на симулираната естествена изменчивост), 11 държави членки подкрепиха цел за опазване от 10 – 12,8%, а четири държави членки подкрепиха цел от 7% (т.е. същата стойност като в Ръководството на ЕОБХ за пчелите от 2013 г.). Четири държави членки не изразиха позиция.
12. Мнозинството от държавите членки също се съгласиха, че трябва да се вземе предвид практическата осъществимост на полевите изследвания, тъй като в противен случай няма да е възможно действително да се измери дали е постигната целта за опазване.
13. На 15 март 2021 г. председателят на Комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните на Европейския парламент изпрати писмо до Комисията, за да припомни, че през октомври 2019 г. Парламентът е възразил срещу проект за регламент на Комисията, който би позволил прилагането на част от Ръководството на ЕОБХ за пчелите от 2013 г., тъй като е очаквал цялостно прилагане. Освен това председателят запази критичното си отношение към използването на модела BEEHAVE в симулациите на ЕОБХ, като вместо това се застъпи за използването на модела ApisRAM (като същевременно изрази и загриженост относно забавянето на разработването на този модел). Председателят изрази очакването си, че преразглеждането на Ръководството на ЕОБХ за пчелите от 2013 г. не следва да води до по-ниско равнище на защита на пчелите, и поиска да бъде проведен дебат на политическо равнище относно конкретната цел за опазване.

14. В писмо⁶ до министъра на земеделието на Португалия и председателя на Комисията по околна среда, общественото здраве и безопасност на храните Комисията предлага, като отправна точка за обсъждането, **специфична цел за опазване, съответстваща на намаляване от 10% на размера на колонииите**. Това предложение е много по-амбициозно от все още приложимото и до днес ръководство относно оценката на риска за пчелите (т.е. Ръководството за земната екотоксичност от 2002 г.), което позволява да се измери единствено намаляване на размера на колонииите при полеви изследвания, по-голямо от 20 – 25%, и като се има предвид, че пълният диапазон на естествената изменчивост, симулирана от ЕОБХ, е около 23%.
15. Комисията също така е взела предвид факта, че Ръководството на ЕОБХ за пчелите от 2013 г., в което се предлага конкретна цел за опазване, съответстваща на намаляване от 7% на размера на колонииите, не е одобрено от повечето държавите членки, тъй като те считат, че е технически неосъществимо да се проведат полеви изследвания, които биха позволили да се измери дали е постигната целта. Въз основа на информацията, предоставена от ЕОБХ, измерването на намаление от 10% при полеви изследвания е трудно, но все пак технически осъществимо⁷.
16. Комисията предлага **една конкретна цел за опазване за целия ЕС**, а не за всяка регулаторна зона, тъй като научните доказателства в придружаващия документ на ЕОБХ показват, че се наблюдават съвсем малки разлики между трите регулаторни зони, определени в Регламента относно продуктите за растителна защита.

⁶ https://ec.europa.eu/food/system/files/2021-04/pesticides_bees_letter_mep-pt-pres_en.pdf

⁷ Вж. раздел 7.1 от придружаващия документ на ЕОБХ, достъпен на адрес: <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/topic/review-guidance-document-bees-specific-protection-goals.pdf>

17. За да се даде възможност на ЕОБХ да продължи с прегледа на Ръководството за пчелите от 2013 г. и приемането на регламента(ите), който(които) ще позволи(ят) неговото прилагане, по време на заседанието на Съвета по селско стопанство и рибарство на 28 – 29 юни 2021 г. министрите се приканват да участват в обмен на мнения въз основа на следните въпроси:

- а) Съгласни ли сте, че следва да бъде определена една конкретна цел за опазване на медоносните пчели за целия ЕС?*
 - б) Съгласни ли сте с предложението на Комисията, че максималното допустимо ниво на намаляване на размера на пчелните колонии вследствие на експозиция на даден пестицид следва да бъде 10%?*
-